

Coses elegants que pots fer mentre la vida normal et mata més que la mort

www.quaderndelesidees.press/coses-elegants-que-pots-fer-mentre-la-vida-normal-et-mata-mes-que-la-mort/

8 de setembre del 2025

Temps de lectura: 10 minuts

Xiana Siccardi

Fotograma de *The Charles Bukowski Tapes* (1987).

Tots embogim de tant en tant i després hi ha els qui guanyen diners convertint l'incendi en un poema. Henry Charles Bukowski (Andernach, Alemanya, 1929 – San Pedro, Los Angeles, 1994) és la icona de l'autocombustió lenta. Com que segurament uns quants escriptors llegiran això, crec que els interessarà saber que, als 39 anys i malgrat que escrivia frenèticament, Bukowski només havia guanyat 47 dòlars com a escriptor després de vendre uns pocs articles i poemes a revistes independents i porno.

El seu taller d'escriptura van ser les pallisses «sense miraments» —en les seves paraules— del seu pare, ser jove durant la Segona Guerra Mundial, ser immigrant alemany als Estats Units, alcohòlic, dormir al carrer, barallar-se als bars i també descobrir a la biblioteca de Los Angeles a John Fante, algú viu i fresc que parlava de temes reals sense èpica ni parafernàlia. Tot això va anar configurant l'evangeli Bukowski. També va ser clau passar-se més de vint anys encadenant feines que aturen el cervell. Va treballar en dos escorxadors, en una fàbrica de pinso per a gossos, en un banc de sang de San Francisco, de rentaplats, en una fàbrica de fluorescents, va fregar vagons de mercaderies, va penjar pòsters al metro de Nova York, va recollir cotó a San Bernardino, també tomàquets, va ser camioner, reposador a Sears-Roebuck i encarregat de gasolinera. Va deixar escrit que va ser «encarregat del coco en una fàbrica de pastissos» (?) i carter durant 11 anys a la Terminal Annex de l'Oficina de Correus de Los Angeles, a tocar de Chinatown.

El «monstre mirall» de la societat

Bukowski va encarnar el mite del «monstre mirall» de la societat, espiritualment i físicament. Els doctors de l'Hospital del Comtat de Los Angeles no havien vist mai res semblant al seu gravíssim acné adolescent amb furúncols a cara i coll, que van haver de drenar amb una agulla elèctrica, i li van quedar per sempre unes cicatrius desfigurants. Podríem dir que la seva cara era «el poema». Quasimodo, Nosferatu, l'home llop, la cosa del pantà: el prototip del «monstre que s'amaga», el rebutjat, el pària. Si ets un monstre sense ànima, està bé, ets el megalodon. Però quan hi ha alguna cosa al teu interior, [a bluebird in your heart](#), ja és una altra cosa.

Impedimentum via est. Amb la seva cara deformada i els seus treballs rotatius Bukowski escoltava Mahler i Stravinski i escrivia frenèticament sobre beure amb expresidaris a pensions barates, sobre la llogatera borratxa, el salami blau, la cadena del vàter que s'ha trencat, la sang als calçotets. La cosa era com que «la meva bèstia arriba a la tarda mentre uns altres fan fotos mentre uns altres estan de pícnic la meva bèstia arriba a la tarda creuant un terra de cuina brut», escriurà, sense comes, a Bèstia. Per una crisi fatal d'alcoholisme als 35 anys va haver de ser hospitalitzat «amb sang sortint a borbollons de la boca i... del cul», explicaria anys després a *London Magazine*. Tot això era, diguem-ho clar, un desastre d'autogestió i alhora un material sensacional per a escriure. En paral·lel, la seva correspondència d'aquesta època no era diferent a la de molts altres escriptors frustrats d'ahir i d'avui, criticant a aquest i a l'altre, destrossant qualsevol nou moviment literari —el New Criticism, l'escola Blue Guitar, els criteris de *Kenyon Review*—, i acabava habitualment les seves cartes amb un «torna'm els meus poemes perquè no faig còpies en paper carbó com Henry Miller».

La família Manson i l'era de la desil·lusió

Bukowski pensava que el realment important era «el clima», i la realitat va demostrar que tenia raó. El clima, perquè «el bé i el mal, el correcte i l'incorrecte canvien constantment. És qüestió de clima més que de lleis (morals)», va escriure en una carta datada del 1973 i recollida en el sensacional epistolari *La enfermedad de escribir* (Anagrama, 2020). I això és exactament el que passaria sis anys després.

Portada de *Carter (Post Office)* de 1971.

Qui fa fer famós Bukowski va ser Charles Manson. La irrupció de la secta de La Família va provocar una subversió en la percepció social del que era correcte i incorrecte, tal com Bukowski va predir. El clan Manson va acabar amb la bombolla de pau de les cases obertes, les festes hippies i les drogues recreatives, va suposar la fi de la innocència i el començament de la paranoia: la gent comprava alarmes i contractava seguretat privada davant la possibilitat que uns hippies assassins irrompessin a casa seva per celebrar una orgia de sang. Va ser l'inici de l'era de la desil·lusió, el col·lapse del somni californià. Els crims a la casa de Sharon Tate van passar a l'agost de 1969. Una setmana més tard, Woodstock. Aquest mateix any, amb «el clima» ja enrarit, l'editor John Martin (Black Sparrow Press) va oferir a aquell Bukowski que tant en sabia de la foscor un sou per escriure a temps complet i perquè així pogués deixar la feina a Correus. Va començar a preparar la seva primera novel·la, *Carter* (1971), que es convertiria en tota una icona del realisme brut. Tenia 49 anys. A vegades la sort arriba de llocs insospitats, oi?

Només en aquell substrat del Los Angeles fosc Bukowski podia florir. La gent va mirar cap a la seva pròpia vida repassant quants dels seus somnis de convertir-se en milionaris i viure a Malibú s'havien complert, però només hi havia feines de rentaplats, les lletres del cotxe vençudes, les *rat trap works* i deixar-se el cor als embussos de l'autopista. Bukowski parlava del que passava a l'escala: de la seva veïna amb perruca, d'algú cridant i destrossant finestres, s'amagava del llogater, li partien la cara. Aquesta era la realitat, aquest era «el clima».

Amb Los Angeles en flames i la publicació de *Carter*, el «monstre que s'amaga» es va convertir en el «monstre venjador» que esquarterava els idiotes, cruels, superficials i mancats de compassió com ho començaven a fer al cinema altres monstres com l'esqual de *Tauró*, Freddy Krueger, Jason o Carrie. Les víctimes sempre eren uns capitans de l'equip de beisbol d'allò més bàsics i les caricatures de les seves nòvies *cheerleaders*, resum de tots els que feien la vida impossible a l'institut i a la vida. Per això gaudíem

quan els monstres els mataven de les formes més creatives i il·lusionants. Era una capa de significat només visible per als iniciats i, si no ho captes, és que potser el capità de l'equip de futbol americà vas ser tu.

Bukowski era el tauró mandrós dels caps idiotes, de la vida tonta, de les feines horribles, de les barbacoes de Prozac, de les modes, el Nadal, el consum feliç. Al poema *El cordó de la sabata*, inclòs en un llibre publicat aquell fructífer 1971, deia que el que feia embogir la gent no eren les grans coses sinó viure en una societat alienant, burocratitzada i superficial:

no són les coses importants les que
porten un home al
manicomi.

per a la mort ja hi està preparat, o
per a l'assassinat, l'incest, el robatori, l'incendi,
la inundació...
no, és la sèrie contínua de petites tragèdies
el que porta un home
al manicomi...

no és la mort del seu amor
sinó el cordó de la seva sabata que es trenca
quan té pressa...

L'horror de la vida
és aquest eixam de trivialitats
que pot matar més de pressa que el càncer

La «fórmula Bukowski»

Els diners entraven i Bukowski va trobar «la seva estètica» i escrivia sense parar. Relats, poemes. La fórmula Bukowski és començar normalment amb una foto costumista, fàcil de veure, per exemple: «estic bevent xampany i conduint un BMW»; hi afegeix conjuncions coordinants per guanyar velocitat, cita una bateria de coses belles similars i n'afegeix una de sorprenent i ronyosa, per exemple: «allà estaven les roses, els àlbers, les papallones, el cul d'un cavall i les abelles». Afegeix algunes fórmules d'inconcreció com «d'alguna manera» o «bastant» i acaba elevant la cosa profana fins a la magnanimitat, i tanca amb una supersentència. Per exemple, això en una carta del 22 d'abril de 1971 a Lawrence Ferlinghetti: «Els peixos volaran, els ocells nedaran, el llac serà una sopa de ceba i la sang no morirà mai». Al poema *Estil* fa servir la fórmula a l'inrevés.

Això era l'estètica, però el que en realitat buscava Bukowski era sagnar la vida estàndard del «néixer-créixer-treballar-pagar-casar-se-potser-reproduir-se-pagar-treballar-morir» i mostrar-la tal com és. Al seu poema *Els extraterrestres* (1979) deia que:

potser no ho creuràs
però hi ha gent
que va per la vida amb
gairebé gens
de fricció o
d'angoixa.
es vesteixen bé, mengen
bé, dormen bé.
estan contents amb
la seva família
amb la seva vida.
tenen moments de
pena
però al cap i a la fi
no els afecta res
i sovint se senten
molt bé.
i quan moren
és una mort fàcil,
en general mentre dormen.

«Si escric sobre sadisme és perquè existeix, jo no el vaig inventar», deia el monstre somrient, encenent-se una cigarreta, criticant l'era de la parencia —encara bo que avui és morta— i «el joc de la majoria dels poetes que no valen res: semblen més profunds del que són, incloure com qui no vol la cosa petits dards deliciosos i delicats i després retirar-se a les seves estances», va escriure al seu epistolari. Bé, la parencia és poc estimulante, plana, camusa, però tampoc és gens fàcil —en termes de reputació— anar parlant de malalties venèries en primera persona. Una vegada li van rebutjar un escrit perquè «el tema és massa fort per a la revista. En concret, no podem publicar una dosi tan bèstia de zoofília ni tampoc un final tan violent», van respondre-li de *Hustler*.

El somni americà i la pèrdua de la identitat

A Bukowski li va passar amb el somni americà com al gos que borda al camió dels gelats però quan n'agafa un no sap què fer. Quan finalment va convertir en heroi el borratxo perdedor i es mudà a una casa de dos pisos de San Pedro amb vistes al port, al sud de Los Angeles, l'inventor del realisme brut es va quedar sense brutícia de la qual escriure. Però no era perquè no n'hi hagués, als vuitanta, a Califòrnia: els Guns'n'Roses llançaven *Welcome to the jungle*, Richard Ramirez era el *night stalker*. Bukowski es casava amb la seva nòvia Linda Lee, propietària del restaurant de menjar sa DewDrop Inn a Redondo Beach. Tenia una filla, un gat, els editors li deien «envia'm qualsevol cosa» i l'hi publicaven.

Bukowski a la seva casa de San Pedro el 1988 amb els escriptors Mary Ann Swissler i Mat Gleason. Crèdit: [Artgal73](#)

Va publicar les seves memòries (*La senda del perdedor*) i escrivia sobre temes que encara funcionaven, com l'exploració de les relacions humanes i l'alienació de la vida moderna, anava a l'hipòdrom i llegia Dostoievski, Céline, el primer Hemingway i Camus, els relats de Turguénev, *Fam* de Hamsun, Kafka, Gorki en la seva etapa prerevolucionària i alguns més. Sabia el que passava, la vida confortable posava en risc la creació artística. Sis mesos abans de morir, en el seu poema *Acabat?* així ho reconeixia:

els crítics ara em tenen
bevent xampany i
conduint un BMW
i també casat amb una
socialité de
la Main Line de Filadèlfia
la qual cosa, per descomptat, m'impedirà
escriure el meu material terrenal
i brut.
i podrien tenir
raó,
podria estar tornant-me
més com ells,
i això és el més pròxim a
la mort que pots
aconseguir.

Fama, cancel·lació i mort són el mateix en l'ordre que vulguis

El #MeToo el va capturar ja mort. El [vídeo](#) en el qual es veu com dona un cop de peu i insulta la Linda —«saps quin tros de merda ets?»— va ser suficient. Anys més tard, la Linda diria sobre aquella agressió que «així era en Hank després de set ampolles de vi» i, paradoxalment, que «va ser l'única vegada que va fer qualsevol cosa física abusiva amb mi». Però pel que sembla va agredir anys abans una antiga nòvia després d'un combat de boxa, recorda Matt Reimann a [Why We Can Stop Reading Charles Bukowski](#). Recentment, al pòdcast literari i feminista *Deforme Semanal Ideal Total*, d'Isabel

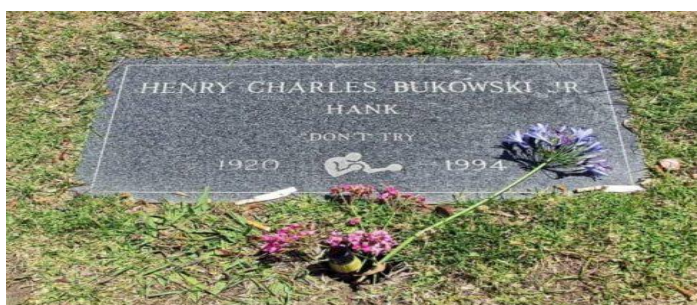
Calderón, després de reconèixer que Bukowski era un «*machirulo* fastigós borratxo», [va citar la màgia](#) que per a ella encara amaga una de les seves frases: «hi ha persones inoblidables i per a això no hi ha cura».

El cop de peu de Bukowski a Linda a *The Charles Bukowski Tapes* (1987).

En vida va publicar sis novel·les, nou col·leccions de contes i vint reculls de poemes. Els seus últims anys van ser de fama i confort i va morir de leucèmia el 9 de març de 1994 als 73 anys. Va dir que tots acabarem com rodanxes de remolatxa dins una llauna. Només un mes després, una altra veu icònica de l'alienació, Kurt Cobain, es volava el cap amb una escopeta a casa seva, a Seattle, als 27 anys, que és l'edat a la qual cal suïcidar-se quan un es fa milionari gràcies a la marginalitat i té principis o no sap com manejar la seva evolució artística.

Dos anys després de morir Bukowski, el 1996, Disney va fer un Quasimodo dolç i arrodonit, vam saber que el monstre de *Tauró* estava fet de plàstic i espuma de neoprè, el llicantrop de *Crepúsculo* sembla un *surfero* i dintre de l'últim *Nosferatu* hi ha l'actor més guapo d'aquest segle. Els monstres que ens venjaven han desaparegut, i no serà perquè no facin falta. Avui sabem que els perills reals són tal com Bukowski ens els va anticipar: l'acomiadament, el lloguer vençut, els impostos, l'analítica amb un asterisc o dos o tres, la presó, la caritat, un comiat de solter, per descomptat la sang als calçotets, i que si mires massa temps un *babyshower*, el *babyshower* et retornarà la mirada.

La tomba al Green Hills Memorial Park de Rancho Palos Verdes, Califòrnia. Crèdit: [Marika Bortolami](#)

Amb la seva autocombustió lenta, Bukowski va deixar un llegat paisatgístic emocional que encara avui conforma l'essència identitària de Los Angeles. A les seves pàgines molts vam aprendre als nostres vint-i-tants a rebolcar-nos pel fang i com seria d'interessant desobeir els pares i parlar amb desconeguts. Ens vam aprendre de memòria *Roll the dice* i *The genius of the crowd* i *The laughing heart* quan érem no res; li va posar paraules a tot, sabia que tard o d'hora ens triturarien el cor i ens va ensenyar a caminar amb classe a través del foc. I només per això mai-mai-mai ningú no podrà amb tu.

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre un butlletí amb els nous articles que publiquem envia'ns el teu correu electrònic i et subscriuràs a la Newsletter de Quadern.

Quadern de les ideesCapital Natural

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal i política de privacitat](#).

[Xiana Siccardi](#)

Periodista i escriptora, barcelonina de naixement i quarta generació d'immigrants atlàntics entre Europa i Amèrica. Ha treballat cobrint notícies i reportatges per a La Vanguardia, El Mundo, Cambio 16, Onda Cero i RNE; i a programes de televisió informatius i documentals com Viajando con Chester (Cuatro), Al rincón de pensar [...]

[Llegir més](#)